

360 *J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 21.XI 1864*
RA, A. Armfelts brevsamling

Högvälborne Herr Grefve!

Värdes förlåta, att jag åter besvärar Högvälborne Herr Grefven. Det gör mig ondt att åter komma fram med nu ifrågavarande fråga – den evinnerliga myntfrågan – äfven för Hans Majestäts skuld, som icke vidare borde dermed oroas. Men nöden drifver dertill,

10 Senaten åtskildes just nu 8 1/2 e. m. efter att hafva beslutit till en hemställan hos Hans Majestät i två momenter:

1:o Att få understöda Hypoteksföreningen med högst 150 000 R:1 S:r af statsmedel.

2:o Att få proklamera Myntreformen, sedan 4 miljoner mark blifvit i Banken deponerade – i stället för 8 miljoner, som Senaten tidigare föreslagit.

Härom har jag velat hafva äran prevenera Herr Grefven genom åtföljande promemorior.

20 Ty det värsta är att afgöra~~det~~ brådskar, emedan det gäller afslutandet af lån, och penningherrarne, sedan de sagt sitt sista ord fordra prompt svar.

Expeditionen afsändes i Onsdag p~~e~~r express.

Gör frågan N:o 2 svårighet, så må den hellre falla, än att Finansministern tillkallas.

Men å N:o 1 vågar jag vänta Nädigt bifall och underrättelse per telegram.

Med posten i morgon skall jag hafva äran skrifva ytterligare – och framhärdar med djupaste vördnad

Högvälborne Herr Grefvens
 30 aldra ödmjuk~~a~~ste tjenare
 Joh. Vilh. Snellman

Helsingfors d. 21 Nov. 1864.

361 *YTTRANDE VID PLENUM (SUB SECRETO)*
21.XI 1864

RA, Senatens sekreta handlingar

40 Bankdirektionen har väl uppgifvit, att för cirkulation behöfvas 1 1/2 miljon rubel metalliskt mynt eller 6 000 000 Mark.

Detta belopp är dock alltför högt tilltaget.

Utelöpande sedelmassan uppgår nu
 (den 31 Oktober) till – 27 257 000 Mark.

Men samtidigt finnas i de publika fonderna, som icke hafva behof af silfver. 5 234 000. –

Således finnas i allmänhetens händer sedlar endast 22 023 000

50 Skulle nu 6 miljoner Mark silfver finnas i rörelsen, så skulle hvar och en innehafva 1/3 del ungefär af sitt penningförråd i metalliskt mynt.

Detta vore möjligt, om vi hade guldmynt eller ens en så stor myntenhet som rubeln i silfver.

Men Markstycket = 25 kopek silfver kommer i sjelva verket att cirkulera såsom skiljemynt. Tvåmark stycken äro våra största mynt.

Men deras utgifvande kan till en början inskränkas.

Utgifves 4 miljoner Mark i silfver så har allmänhet 1/5 del af sitt penningförråd i metalliskt mynt. Och detta blir fullkomligen tillräckligt; ja det torde blifva svårt, att ens hålla detta belopp silfvermynt i rörelsen,

Ingress: *Recit*

Om deposition i Banken

Om Myntreformen

Om Ständernas garanti

Om Senatens utfärdade garantiförsäkran för 16 miljoner marks lån. 10

Då Ständerna på omförmäldt sätt beslöts lånets garanterande, hade redan penningställningen i Europa så förändrats, att föga hopp till lånets erhållande på antagliga villkor var förhanden. Också misslyckades det i gjorda första försöket till dess erhållande. Svårigheten hade ökats af kursfallet i Ryssland och af ett Ryskt statslån samtidiga upptagande. Flera förnyade försök hafva haft samma olyckliga utgång att nemligen de utländska bankirerna icke kunnat förmås att ens fixera några bestämda villkor.

Först nu har det lyckats Hypoteksföreningen att, sedan den i förhoppning om att ||genom Eders M<ajestäts Nåd|| kunna erhålla något understöd erjudit för långifvaren serdeles förmonliga villkor, och troligen emedan iföljd af handelskrisen penningar i utlandet äro lediga, få mottaga ett nära nog af gjordt samtycke och inbjudning till definitiv underhandling. Senaten som inser den stora vigten för landet af detta låns erhållande, med afseende både på den penningbrist hvori isynnerhet jordbrukarene i följd af missvexterna äro stadda, och på den länge eftersträfvade reform i myntväsendet, som enligt E<ders> K<ejserliga> M<ajestäts Nådiga befallning och medgifvande komme att blifva en omedelbar, lycklig följd af detsamma, har derföre icke kunnat vara tveksam i valet mellan lånets uppskjutande till en obestämd framtid och dess snara uppgörande, om också med någon uppoffring från statsverkets sida, isynnerhet som denna uppoffring blifve så högst ringa i jämförelse med de stora förluster staten eljest i följd af mynt värdets fallande kan å sina fonder få vidkännas, sålunda förlorande frukterna af ett halft sekels mödosama besparingar. Underdånigt och med fullt förlitande till gagnet af denna åtgärd får Senaten derföre hemställa, att E<der> K<ejserliga> M<ajestäts Nådiga befallning och medgifva, att till Hypoteksföreningen finge af statsmedlen utbetalas en subvention af högst 600 000 mark, utgörande 5 % å det belopp, hypoteksföreningen fått tillstånd att i Finlands Bank deponera, hvarjemte Senaten bordt i underdånighet upplysa, att statsverkets tillgångar medgifva denna utgift utan utan hinder för bestridandet af de löpande statsutgifterna och utbeder sig Senaten tillika nåden att få närmare bestämma tiden och villkoren i öfvrigt för denna utbetalning. 30

Men då det, under förutsättning att Hypoteksföreningen lyckas med det snaraste afsluta lånet, ur flera skäl är önskligt, att äfven myntreformen nu så snart som möjligt bringas till verkställighet, får Senaten äfven, i djupaste underdånighet hemställa, att Senaten måtte i Nåder tillåtes på grund af E<der> K<ejserliga> M<ajestäts tidigare Nådiga befallning bestämma tidpunkten från hvilken metalliskt mynt skall vara det enda lagliga betalningsmedel i landet, så snart fyra miljoner mark af det belopp, Hypoteksföreningen kommer att i Finkand's Bank deponera, blifvit i goda utländska valutor ställda till Bankens förfogande. 40

Skälen för denna underdåniga hemställan äro: att vid det betydliga

10 agio hvartill sedelmyntet för närvarande kurserar förluster på enskild hand vid öfvergången till pari icke kunna undvikas, hvilka förluster blifva desto betydligare ju längre med reformen dröjer och ju flera transaktioner, som derförinnan hinna afslutas; att vidare början af året, då exportörerne indragit betalningen för sina sändningar till utlandet, medan importörerne ännu icke remitterat penningar för sina vinster requisitioner är den med afs~~eende~~ å handeln på utlandet lämpligaste tid för öfvergången, samt att slutligen äfven i den inrikens handeln affärerna vid denna tidpunkt regleras och solderas. Och då enligt hvad Senaten kändt är Hypoteksföreningen icke har utsigt att vid lånets afslutande genast erhålla större belopp än ungefär 4 miljoner mark, medan återstoden först efter hand antingen genom försäljning af obligationer, eller om lånet i annan form afslutas, efter subskriptionsvilkoren på bestämda terminer kommer att inflyta, så skulle väntan till 8 miljoner mark till Banken influtit, fördröja reformen, medan Bankens öppnande för silfverutvexling i Senatens tanke kunde utan all fara ske äfven vid ett förråd för cirkulationen af endast 4 miljoner mark, isynnerhet som detta förråd i den mån lånets indragning fortgår kommer att efterhand förstärkas.

20

362 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 23.XI 1864 RA, A. Armfelts brevsamling

Högvälborne Herr Grefve!

30 För Högvälborne Herr Grefvens vördade bref af den 16 dennes får jag äran aflägga min ödmjukaste tacksägelse. Den fortfarande värderika välvilja, hvartill jag af detsamma tror mig våga sluta, är mig en sann tröst i de många bekymmerfulla angelägenheter, som sysselsätta mig,

I förrgår på aftonen hade jag äran tillskrifva Herr Grefven några rader i afsigt att med posten i går förfullständiga mitt ödmjuka meddelande. Omständigheterna föranledde ett uppskof härmed till i dag.

Fullkomligen inser jag det ömtåliga i den sak, hvarom fråga är. Men den är för vårt land en lifsfråga, som icke kan undanskjutas.

40 Med något grand af mensklig rättskänsla borde man i Ryssland finna det orimliga deri, att man ålägger vår ringa Bank att med silfver inlösa de hundratal miljoner sedlar, man der sätter i omlopp. Ty det är enkelt detta, som gör vår olycka. Vår Bankvaluta är dessutom landets invånares egendom. De deponerade den 1841 i Svenska sedlar, som voro lika i värde med silfver; och våra sedlar äro bevis öfver denna deposition, mot hvilka de äro absolut berättigade att återfå sin egendom. Men nu har styrelsen af nödtvång – för de Ryska sedlarnes skuld – lagt beslag på densamma och återgifver endast 3/4 delar deraf, äfven detta efter godtycke.

50 Någon »separatism» finnes icke i bemödandet att komma från sagde förderf bringande oredlighet. Så snart Ryska sedeln i Ryssland inlöses till pari, skall det äfven ske här; och all skilnad mellan båda mynten är då åter försvunnen.

Derigenom att vår Bank, tills detta sker, invexlar endast sina egna sedlar, höjes väl dessas värde; men Ryska sedeln går och galler här till jemnt samma värde som förut. Och man kan väl i Ryssland icke anse det för ondt, att åtminstone här i landet Ryssar kunna erhålla